

1. Dalijama kaip natūralusis skaičius iš natūraliojo skaičiaus.
2. Dalinyje padalijama sveikoji dalis (iki kablelio), tada dalmenyje dedamas kablelis ir toliau dalijama trupmeninė dalis.
3. Jei gaunama liekana, prie jos prirašomas nulis ir dalijama toliau.

dalinys $\rightarrow$ $\begin{array}{r} 124,2 \\ - 12 \\ \hline 4 \\ - 0 \\ \hline 42 \\ - 36 \\ \hline 60 \\ - 60 \\ \hline 0 \end{array}$ $\leftarrow$ daliklis
 $\leftarrow$ dalmuo
 sveikoji dalis pada-
 lyta, rašome kablelį
 prie liekanos
 prirašome nulį

- Skaičių dalijant iš 10, 100, 1 000 ir t. t., kablelis perkeliamas į kairę per tiek skaitmenų, kiek skaičius, iš kurio dalijama, turi nulius.
- Prisiminkime, kad dalyba iš nulio (nulis – ne natūralusis skaičius) negalima. Nulį dalijant iš bet kurio skaičiaus visada gaunamas nulis.

$$263,4 : 100 = 2,634$$

du nuliai, todėl per dvi vietas

$4,3 : 0 =$ dalyba negalima,
bet $0 : 4,3 = 0$.

➊ Padalykime kampu:

$24,6 : 2.$

$$\begin{array}{r} 24,6 \overline{) 2} \\ \underline{2} \\ 4 \\ \underline{4} \\ 6 \\ \underline{6} \\ 0 \end{array}$$

Ats. 12.3.

- 2 Apskaičiuokime skaičių

55,26 ir 9 dalmeni.

$$\begin{array}{r} 55,26 \overline{) 9} \\ \underline{54} \\ 12 \\ \underline{9} \\ 36 \\ \underline{36} \\ 0 \end{array}$$

Arts. 6, 14.

- 3 14 vienodos masės monetų sveria

42,98 g. Kokia vienos monetos masė?

$$\begin{array}{r} 42,98 \overline{) 14} \\ \underline{42} \\ 9 \\ \underline{0} \\ 98 \\ \underline{98} \\ 0 \end{array}$$

Ats. 3,07 g.

$$\begin{array}{r} 253,6 \\ - 24 \\ \hline 13 \\ - 8 \\ \hline 5 \end{array} \quad \begin{array}{r} 8 \\ 31, \\ \hline \end{array}$$

Rašome kablelį
ir dalijame toliau

$$\begin{array}{r} 253,6 \overline{) 8} \\ \underline{24} \\ 13 \\ \underline{8} \\ 56 \\ \underline{56} \\ 0 \end{array}$$

Nepamirškite, mokomės dalinti kamu!

Uždavinius spręskite sąsiuvinyje ir užpildykite pateiktas uždavinio sprendimo formas!

Vaizdo pamoka:

<https://www.youtube.com/watch?v=CWjq6xFreGk>

1. Kuriuo atveju — A, B, C ar D — dešimtainė trupmena 13,6 padalyta iš 4 teisingai?

A
$$\begin{array}{r} 13,6 \overline{)4} \\ \underline{8} \\ 5 \\ \underline{4} \\ 16 \\ \underline{16} \\ 0 \end{array}$$

B
$$\begin{array}{r} 13,6 \overline{)4} \\ \underline{12} \\ 16 \\ \underline{16} \\ 0 \end{array}$$

C
$$\begin{array}{r} 13,6 \overline{)4} \\ \underline{12} \\ 16 \\ \underline{16} \\ 0 \end{array}$$

D
$$\begin{array}{r} 13,6 \overline{)4} \\ \underline{12} \\ 1 \\ \underline{0} \\ 16 \\ \underline{16} \\ 0 \end{array}$$

2. Padėkite kablelius dalmenyse:

a)
$$\begin{array}{r} 3,6 \overline{)3} \\ \underline{3} \\ 6 \\ \underline{6} \\ 0 \end{array}$$

b)
$$\begin{array}{r} 84,2 \overline{)4} \\ \underline{8} \\ 4 \\ \underline{4} \\ 2 \\ \underline{0} \\ 20 \\ \underline{20} \\ 0 \end{array}$$

c)
$$\begin{array}{r} 147,21 \overline{)7} \\ \underline{14} \\ 7 \\ \underline{7} \\ 2 \\ \underline{0} \\ 21 \\ \underline{21} \\ 0 \end{array}$$

d)
$$\begin{array}{r} 585,75 \overline{)15} \\ \underline{45} \\ 135 \\ \underline{135} \\ 7 \\ \underline{0} \\ 75 \\ \underline{75} \\ 0 \end{array}$$

3. Padalykite.

a)
$$\begin{array}{r}   \overline{)10,5} \\   \\   \\   \end{array}$$

b)
$$\begin{array}{r}   \overline{)17,2} \\   \\   \\   \end{array}$$

c)
$$\begin{array}{r}   \overline{)48,32} \\   \\   \\   \end{array}$$

d)
$$\begin{array}{r}   \overline{)38,4} \\   \\   \\   \end{array}$$

4. Naudodamiesi paveikslėlio duomenimis, apskaičiuokite, kiek kainuoja:
a) vienas indelis jogurto; b) viena skardinė gėrimo.

4 indelių
kaina
9,2 Eur

Užrašykite veiksma:

Ats.: Eur

6 skardinių
kaina
11,94 Eur

Užrašykite veiksma:

Ats.: Eur

5. Padalykite, o tada suformuluokite taisyklę, kaip dešimtainę trupmeną galima padalyti iš 10, 100, 1000, ...

$$\begin{aligned} 42,3 : 10 &= 4,23; \\ 42,3 : 100 &= 0,423; \\ 42,3 : 1000 &= 0,0423. \end{aligned}$$

a) $215,8 : 10 =$ b) $34,7 : 10 =$ c) $2,3 : 10 =$
 $215,8 : 100 =$ $34,7 : 100 =$ $2,3 : 100 =$
 $215,8 : 1000 =$ $34,7 : 1000 =$ $2,3 : 1000 =$

6. Kokius skaičius įrašytumėte vietoj langelių:

a) $3,33 : \square = 0,333$; b) $\square : 10 = 24,45$; c) $\square : 100 = 1$;
d) $0,15 : \square = 0,015$; e) $\square : 1000 = 1,0529$; f) $6,52 : \square = 0,00652$;

7. Lukas naujiems mokslo metams parduotuvėje pirkė šasiuvinių:
12 vnt. liniuotų už 2,40 Eur;
8 vnt. languotų už 1,20 Eur;
6 vnt. piešimo – už 1,50 Eur.
Kurie šasiuviniai pigiausi? Pažymėkite.

8. Per 4 darbo dienas Linas uždirbo 217 Eur. Koks buvo Lino vienos dienos uždarbis?

Ats.: Eur

9. a) Apskaičiuokite kvadrato kraštinės ilgį, jei jo perimetras lygus 21,2 dm.

Ats.: $a =$ dm

- b) Apskaičiuokite stačiakampio plotį, jei jo ilgis yra 6 cm, o plotas lygus 15 cm^2 .

Ats.: $b =$ cm

10. Kamilė dėlioja kiaušinius į dėžutes. Jų turi devyniasdešimt aštuonis. Kiekvienoje dėžutėje telpa po 6 kiaušinius. Kiek mažiausiai dėžučių reikia visiems kiaušiniams sudėti?

Užrašykite sprendimą.

Ats.: dėžučių.

Darbo įsivertinimas